Lietas Nr.C37121215
Lietas arhīva Nr.CA-0104-17/13

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā

Jelgavā 2017.gada 31.janvārī

Zemgales apgabaltiesa:
tiesnese referente A.Misiuna
tiesneši I.Preisa, A.Sniedzītis
ar tiesas sēžu sekretāri G.Agrumu

piedaloties lietas izskatīšanā prasītāju pilnvarotam pārstāvim /pers. E/, fiziskās personas /pers. F/ maksātnespējas procesa administratoram Henriham Damrozem

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. H/ un /pers. I/ prasībā pret Finanšu ministriju un fiziskās personas /pers. F/ maksātnespējas procesa administratoru Henrihu Damrozi par īpašuma tiesību atzīšanu uz kustamu mantu sakarā ar /pers. H/ un /pers. I/ apelācijas sūdzību par Tukuma rajona tiesas 2016.gada 6.aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

/pers. I/ un /pers. H/ Tukuma rajona tiesā cēla prasību pret Finanšu ministriju un fiziskās personas /pers. F/ maksātnespējas procesa administratoru Henrihu Damrozi, kurā lūdz atzīt /pers. I/ īpašuma tiesības uz instrumentu novietni-šķūni, kas atrodas nekustamajā īpašumā /adrese/, atzīt /pers. H/ īpašuma tiesības uz pārvietojamo pirti, kas atrodas nekustamajā īpašumā /adrese/.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2011.gada 20.oktobrī /pers. H/ no SIA "Riga Cruises Company" nopirka koka pirts karkasu ar tā montāžu par kopējo summu 1735,90 *euro* (1220 Ls). Par noslēgto darījumu 2011.gada 20.oktobrī starp pusēm ir sastādīta un parakstīta pavadzīme Nr.AM/092011.

2011.gada 7.oktobrī /pers. I/ no SIA "Riga Cruises Company" nopirka lietotu instrumentu novietni ar šķūņa nodalījumu par kopējo summu 1388,72 *euro* (976 Ls). Par noslēgto darījumu 2011.gada 7.oktobrī starp pusēm ir sastādīta un parakstīta pavadzīme Nr.VM/ 092011.

Samaksa par abām lietām veikta pilnā apmērā. Pēc pirts karkasa un instrumentu novietnes iegādes tie tika nogādāti nekustamajā īpašumā /adrese/, kur veikta to montāža un kur tie atrodas arī šobrīd.

Atbilstoši zemesgrāmatu datiem, nekustamais īpašums /nosaukums/ pieder /pers. F/ un sastāv no diviem zemes gabaliem un dzīvojamās ēkas jaunbūves. Kopš 1998.gada šo īpašumu pilnībā lieto vienīgi prasītāji, jo 1998.gada 22.oktobrī starp /pers. F/ un /pers. I/ ir noslēgts nekustamā īpašuma dāvinājuma līgums un šajā pat datumā pie zvērinātas notāres parakstīts nostiprinājuma lūgums /pers. I/ īpašuma tiesību ierakstīšanai zemesgrāmatā. Puses līdz šim brīdim nav iesniegušas dokumentus zemesgrāmatā un zemesgrāmatā nav veikta nekustamā īpašuma īpašnieku maiņas reģistrēšana.

2015.gada 16.aprīlī Gulbenes rajona tiesa ir pasludinājusi fiziskās personas /pers. F/ maksātnespēju un par maksātnespējas procesa administratoru iecelts Henrihs Damroze. Administrators H.Damroze ir sastādījis Mantas pārdošanas plānu, kurā norāda, ka uz nekustamā īpašumā /nosaukums/ esoša zemes gabala atrodas divas zemesgrāmatā nereģistrētas ēkas – šķūnis un pirts ēka. Mantas pārdošanas plānā administrators pats atzīst, ka uz īpašuma esošā pirts ir pārvietojama.

Prasītāji uzskata, ka maksātnespējas procesa administrators H.Damroze nepamatoti ir atzinis šķūni un pārvietojamo pirti, kas izvietotas uz īpašuma /nosaukums/ par būvēm, kas atzīstamas par nekustamu īpašumu, un līdz ar ko, nepamatoti gan šķūnis, gan pārvietojama pirts ir iekļauti /pers. F/ piederošā nekustamā īpašuma sastāvā.

Norāda, ka tiek aizskartas prasītāju īpašuma tiesības, jo pēc nekustamā īpašuma /adrese/pārdošanas izsolē, būs liegta iespēja pārvietot prasītājiem piederošās mantas - šķūni un pirti uz citu vietu.

Paskaidrojumā par prasību Finanšu ministrija paziņoja, ka prasību neatzīst, un norāda, ka lietā nav iesniegti pierādījumi, ka šķūnis un pirts būtu uzskatāmi par nekustamā īpašuma objektiem un uz to, ka tās ir kustamas lietas, prasības pieteikumā norāda arī prasītāji. Atbildētājas ieskatā, nav iespējama situācija, kad viena un tā pati lieta ir gan kustama, gan nekustama, kas secināms arī no Civillikuma 842.panta, kurā noteikts, ka lietas ir vai nu kustamas vai nekustamas. Atbildētāja neaiztur ne šķūni, ne pirti un neapstrīd prasītāju tiesības uz tiem kā kustamām lietām. No prasības pieteikuma redzams, ka vienīgā persona, kas apstrīd prasītāju tiesības, ir fiziskas personas /pers. F/ maksātnespējas administrators Henrihs Damroze, pret kuru arī būtu ceļama īpašuma prasība, savukārt prasība pret atbildētāju celta nepamatoti.

/pers. F/ maksātnespējas procesa administrators H.Damroze paskaidrojumā par prasību norāda, ka prasību neatzīst. Paskaidro, ka /pers. I/ ir kreditors /pers. F/ maksātnespējas procesā. Administratora ieskatā kreditors maksātnespējas procesā, nokavējis iebildumu par mantas pārdošanas plānu celšanas termiņu, nevar celt ne tikai iebildumus par mantas pārdošanas plānu, bet arī īpašuma prasības par mantas pārdošanas plānā iekļautiem priekšmetiem, kuri ir norādīti kā parādnieka mantā ietilpstoši. Norāda, ka /pers. H/ nav kreditore parādnieka maksātnespējas procesā. Administrators, apsekojot parādnieka īpašumu /adrese/, konstatēja, ka /pers. I/ tajā pastāvīgi nedzīvo. /pers. I/ dzīvo /adrese/, kuru kā savu adresi ir

norādījusi /pers. H/.

Norāda, ka 2002.gada 23.oktobrī starp AS "Swedbank" un parādnieku ir noslēgts aizdevuma līgums Nr.02-067971-PK, saskaņā ar kura 8.punktu aizdevuma mērķis ir norādīts - nekustamā īpašuma /adrese/, celtniecības darbu pabeigšana un labiekārtošana. No aizdevuma līguma izrietošo saistību izpildījumu nodrošina hipotēkas līgums, ar kuriem parādnieks ieķīlā uz to brīdi savam tēvam /pers. I/ atsavināto nekustamo īpašumu /nosaukums/. Starp parādnieku un AS "Swedbank" 2002.gada 23.oktobra hipotēkas līguma Nr.02-067971-PK-1 2.punkts paredz, ka ķīlas priekšmets: nekustamais īpašums – zemes gabals 17,4 ha platībā, uz kura atrodas dzīvojamā ēka jaunbūve, kā arī visas ēkas un būves, kas atradīsies uz tā. Parādnieka maksātnespējas procesā tiek realizētas parādnieka hipotekārā kreditora AS "Swedbank" ķīlas tiesības uz parādnieka ieķīlāto mantu saskaņā ar Maksātnespējas likuma 115., 116., 145., 146.pantu un Civilprocesa likuma noteikumiem, tādēļ ir jāievēro šī hipotekārā kreditora intereses un tiesības, proti, ka ķīla attiecas uz visiem ieķīlātā īpašuma pieaugumiem, blakus lietām.

Norāda, ka prasītāji kā pierādījumu īpašuma tiesībām uz šķūni un pirti ir iesnieguši SIA "Riga Cruises Company" 2011.gada 7.oktobra rēķinu Nr.VM/092011, 2011.gada 20.oktobra rēķinu Nr.AM/092011. Administrators uzskata, ka šie rēķini ir vismaz saturiski viltojumi, jo tos ir izrakstījusi SIA "Riga Cruises Company", kura piederēja parādniekam un kurā vienīgais valdes loceklis bija pats parādnieks vai viņa sieva /pers. L/. SIA "Riga Cruises Company" ar pirts un šķūņu būvniecību nekad nav nodarbojusies. Rēķinos kā apmaksas veids ir norādīta skaidra nauda, lai būtu iespējams SIA "Riga Cruises Company" un prasītājiem noslēpt rēķinu fiktīvo raksturu.

Administrators uzskata, ka pirts un šķūnis nav kustamas mantas, bet nekustamā īpašuma /adrese/ daļa.

Ar Tukuma rajona tiesas 2016.gada 6.aprīļa spriedumu prasītāju prasība noraidīta.

No lietā esošiem dokumentiem tiesa konstatēja sekojošo.

Nekustamā īpašuma /adrese/ īpašnieks ir /pers. F/.

2015.gada 16.aprīlī Gulbenes rajona tiesa ir pasludinājusi fiziskās personas /pers. F/ maksātnespēju un par maksātnespējas procesa administratoru iecelts Henrihs Damroze.

Fiziskās personas /pers. F/ maksātnespējas procesa administrators H.Damroze Mantas pārdošanas plānā ir iekļāvis /pers. F/ piederošo nekustamo īpašumu /adrese/, kas sastāv no zemes gabala 6,7 ha platībā, zemesgabala 10,70 ha platībā, uz kura atrodas dzīvojamā ēka (jaunbūve ar platību 148,10 m^2). Uz zemes gabala atrodas divas zemesgrāmatā nereģistrētas ēkas – šķūnis un pirts ēka.

Nekustamā īpašuma /adrese/ zemesgrāmatas nodalījumā nostiprināta pirmā hipotēka par labu AS "Hansabanka", pamatojoties uz 2002.gada 23.oktobra aizdevuma līgumu Nr.02-067971, kas noslēgts starp aizdevēju AS "Hansabanka" (tagad AS "Swedbank") un /pers. F/ kā aizņēmēju, aizdevums nodrošināts ar hipotēku uz nekustamo īpašumu /adrese/.

Tukuma rajona tiesa norādīja, ka /pers. F/, noslēdzot hipotēkas līgumu un ierakstot hipotēku par labu AS "Hansabanka" (pirms tam hipotēku par labu AS "Latvijas Unibanka"), ir izmantojis savas īpašuma tiesības, ieķīlājis sev piederošo īpašumu, tai skaitā visas blakus lietas – šķūni un pirti.

Tiesa norādīja, ka, izspriežot strīdu, ir jānoskaidro, vai manta – šķūnis un pārvietojama pirts, kas iekļauta Mantas pārdošanas plānā pieder prasītājiem.

Pirmās instances tiesa secināja, ka prasītāji lietā nav pierādījuši savas īpašuma tiesības uz pirti un šķūni.

Tiesa norādīja, ka galvenā lieta – nekustamais īpašums /adrese/, kurā ietilpst zemes gabals 17,4 ha, uz kura atrodas dzīvojamā ēka jaunbūve, kā arī visas ēkas un būves, ir ieķīlāta, noslēgts hipotēkas līgums un hipotēka ir ierakstīta zemesgrāmatā par labu AS "Swedbank". Līdz ar to visas tiesiskās attiecības, kas attiecas uz galveno lietu, pašas par sevi attiecas arī uz blakus lietām, ieķīlājot galveno lietu ķīlas tiesībai ir pakļautas visas tās būtiskās daļas, augļi un piederumi.

Tā kā izsolē tiek pārdots nekustamais īpašums /adrese/ un tajā ietilpstošā ēka jaunbūve ar platību 148,10 m^2 un zemes gabals, uz kura atrodas šķūnis un pirts ēka, tad ķīlas tiesība attiecas arī uz šīm ēkām.

Tukuma rajona tiesa atzina, ka nav tiesiska pamata lietā atzīst prasītājiem īpašuma tiesības uz šķūni un pārvietojamo pirti, kas atrodas un ir saistīts ar ieķīlāto nekustamo īpašumu /adrese/.

Tiesa uzskatīja, ka prasītāji nav pierādījuši arī mantu piederību, jo nav uzrādījuši mantas iegādes (īpašuma tiesības apliecinošus) dokumentus un, ja mantu ir iespējams identificēt – reģistrācijas numurs, inventarizācijas numurs, šasijas numurs vai tamlīdzīgi.

Izvērtējot pavadzīmes un /pers. H/ Valsts amatpersonas deklarāciju par 2014.gadu, tiesa secināja, ka pavadzīmēs un deklarācijā nav norādīta un konkretizēta, kāda tieši kustamā manta ir nopirkta un pieder /pers. H/. Tiesa uzskatīja, ka prasītāju norādītās viņiem piederošas mantas – instrumentu novietne ar šķūņa nodalījumu un pirts karkass ar montāžu, nav konkretizēti un identificējami. Tiesa atzina, ka lietā nav iegūti pierādījumi, ka minētā manta ir rēķinos un deklarācijā norādītā manta un ka prasītājiem ir tiesības uz šo mantu.

Tiesa norādīja, ka /pers. I/ kā kreditors administratoram nav cēlis iebildumus par mantas pārdošanas plānu Maksātnespējas likuma 113.panta trešās daļas noteiktajā termiņā – 15 dienās.

Apkopojot minētos argumentus, tiesa atzina, ka prasītāji prasību nav pierādījuši un tādējādi nav pamata atzīt prasītājiem īpašuma tiesības uz pirti un šķūni.

Prasītāji iesniedza apelācijas sūdzību par Tukuma rajona tiesas 2016.gada 6.aprīļa spriedumu. Sūdzībā norāda, ka pārsūdz pirmās instances tiesas spriedumu pilnā apmērā, sekojošu apsvērumu dēļ.

Tiesa vispār nav vērtējusi prasītāju pierādījumus, kas apliecina, ka uz nekustamā īpašuma izvietotais pārvietojamais šķūnis un pirts pēc savas konstrukcijas nav atzīstami par nekustamajiem īpašumiem un līdz ar ko nav ietverami ieķīlātā nekustamā īpašuma sastāvā. Lietā ir iesniegti pierādījumi, kas apliecina, ka nekustamais īpašums /nosaukums/ ir nodots prasītāju valdījumā un tādēļ tajā atrodas arī prasītājiem piederošās mantas, tajā skaitā prasības priekšmets. Civillikuma 968.pantā ir noteikts, ka uz zemes uzcelta un cieši ar to savienota ēka atzīstama par tās daļu. Abi strīdus priekšmeti nav uzcelti uz nekustamā īpašuma /nosaukums/ zemes un nav ar to cieši savienoti. Sertificēta būvniecības nozares speciālista H.Dombrovska Tehniskās apsekošanas aktos norādīts, ka instrumentu novietne ir montēta uz pagaidu koka pāļiem. Instrumentu novietne nav klasificējama kā kapitālā būve (nekustamais īpašums), bet gan kā pārvietojama pagaidu būve (kustams īpašums). Bet attiecībā uz pirts māju norādīts, ka modulis novietots uz ceļa apmalēm (bordēm). Modulis nav uzskatāms par nekustamo īpašumu, tas ir viegli pārvietojams, transportējams un uzskatāms par kustamu mantu. Prasītāju ieskatā pirmās instances tiesas izdarītie secinājumi neatbilst Civillikuma 968.panta regulējumam.

Spriedumā tiesa apstrīd prasītāju īpašuma tiesības uz pirti un šķūni, jo nav uzrādīti mantas iegādes dokumenti, kuros mantu iespējams identificēt – reģistrācijas numurs, inventarizācijas numurs, šasijas numurs un tamlīdzīgi. Prasītāji norāda, ka lietā ir iesnieguši SIA "Riga Cruises ??mpany" izrakstītus rēķinus, kas apliecina, ka 2011.gada 20.oktobrī /pers. H/ ir nopirkusi pirts karkasu ar montāžu, bet 2011.gada 7.oktobrī /pers. I/ nopircis instrumentu novietni ar šķūņa nodalījumu 5x10m (koka), mazlietota, ar montāžu. Lietā nav neviena pierādījuma, ka uz zemes vienības īpašumā /nosaukums/, tās

zemesgrāmatā ierakstītais īpašnieks – /pers. F/ būtu pats uzbūvējis vai izvietojis kādas sev piederošās lietas – pirti un šķūni.

Tiesas norāde, ka /pers. I/ nav tiesību celt īpašuma prasību tiesā, lai aizsargātu savas tiesības uz īpašumu, ko nosaka Latvijas Republikas Satversmes 105.pants, jo /pers. I/ bija nepieciešams celt iebildumus administratoram, ir atzīstama par cilvēka pamattiesību ierobežošanu.

Saskaņā ar Civillikuma 1044.panta pirmo daļu īpašuma prasību īpašnieks var celt pret katru, kas prettiesīgi aiztur viņa lietu; tās mērķis ir atzīt īpašuma tiesību un sakarā ar to piešķirt valdījumu. Līdz ar ko īpašuma tiesību atzīšanas vienīgais veids ir īpašuma prasības celšana, nevis iebildumu izteikšana maksātnespējas procesa administratoram.

Fiziskās personas /pers. F/ maksātnespējas procesa administrators Henrihs Damroze iesniedza paskaidrojumu par prasītāju apelācijas sūdzību.

Administrators uzskata, ka Tukuma rajona tiesas spriedums lietā ir pilnīgi likumīgs un pamatots, savukārt prasītāju apelācijas sūdzība ir nepamatota un noraidāma pilnīgi sekojušu apsvērumu dēļ.

Prasītāji nepamatoti norāda, ka lietā ir iesniegti pierādījumi par to, ka nekustamais īpašums /nosaukums/ ir nodots prasītāju valdījumā. Neviens no lietā iesniegtajiem rēķiniem nepierāda, ka prasītāji jebkad būtu ieguvuši valdījumu uz pirti un šķūni. Turklāt tiesā netika iesniegti minēto rēķinu oriģināli.

Nepamatots ir prasītāju apgalvojums, ka pirts un šķūnis nav uzskatāmi par nekustamā īpašuma /nosaukums/ blakus lietu, daļu, bet gan par kustamām lietām, uz kurām īpašuma tiesības var pastāvēt prasītājiem. To, ka šķūnis, kūts, garāža, nevar būt patstāvīgs īpašuma tiesību objekts atrauti no nekustamā īpašuma, kurā un uz kura tas atrodas, atzīst tiesību doktrīnā, kritizējot tiesas, kuras atzīst īpašuma tiesības personai (nekustamā īpašuma neīpašniecei) uz šķūni, garāžu, kūti un pagrabu. Kamēr kāda ēka ir izvietota uz zemesgabala un ir ar to jebkādā veidā savienota, tikmēr tā ir šī zemesgabala daļa. Par kustamu lietu tā varētu pārvērsties brīdī, kad to no zemesgabala atdalītu: nesadalītā veidā vai betona, ķieģeļu un dēļu kaudzes formā.

Tiesa spriedumā pamatoti norādījusi, ka atbildētājs /pers. F/, noslēdzot hipotēkas līgumu un ierakstot hipotēku par labu AS "Hansabanka", ir izmantojis savas īpašuma tiesības, ieķīlājis sev piederošo īpašumu, tai skaitā visas blakus lietas – šķūni un pirti.

Administrators norāda, ka lietā joprojām nav saprotami atbildētāji un trešās personas, kā arī to statusu maiņa. Administratoram vienīgajā tiesas sēdē mainījās statuss no trešās personas lietā uz atbildētāja statusu lietā. Savus rakstveida paskaidrojumus administrators lietā sniedza kā trešā persona, nevis kā atbildētājs. Tādējādi administratoram netika dota iespēja sniegt paskaidrojumu uz prasītāju prasību atbildētāja statusā. 2016.gada 30.marta tiesas sēdē, kad tiesai tika iesniegta 2016.gada 30.marta prasības pieteikuma redakcija, administrators izteica iebildumus tam, ka administratoram varētu būt atbildētāja statuss šajā civillietā. Administratora ieskatā prasītāji varēja celt prasību tikai pret pašu maksātnespējīgo fizisko personu /pers. F/, kuru šajā tiesvedībā (jo tā saistīta ar /pers. F/ mantas pārdošanas plānā iekļauto lietu īpašuma tiesībām) var pārstāvēt administrators. Ne likvidētā SIA "Riga Cruises ??mpan?", ne Finanšu ministrija nevarēja un nevar ne iebilst, ne neiebilst pret prasītāju prasību par īpašuma tiesībām uz pirti un šķūni, ne arī tās pretendē uz īpašuma tiesībām uz pirti un šķūni. Pirts un šķūnis ir /pers. F/ manta, tādēļ iebildumus pret prasītāju prasību un pamatojumu par savām īpašuma tiesībām uz pirti un šķūni var izteikt šajā civillietā tikai /pers. F/ pats.

Administrators norāda, ka lūdza tiesu izprasīt virkni pierādījumu, t.sk. SIA "Riga Cruises ??mpan?" dokumentāciju no /pers. F/, kurš bija šīs komercsabiedrības pēdējais valdes loceklis, pirms tika uzsākta tās likvidācija (likvidators nemaz nav ticis iecelts, tātad pēdējais šīs komercsabiedrības dokumentu turētājs bija tieši /pers. F/), kā arī no Valsts arhīva, kuram bija jānodod SIA "Riga Cruises ??mpan?" dokumentācija. Valsts arhīvs ar vēstuli tiesai ir atbildējis, ka SIA "Riga Cruises ??mpan?" nekādu dokumentāciju Valsts arhīvā nav nodevusi, savukārt /pers. F/ nekādus SIA "Riga Cruises ?? mpan?" dokumentus ne tiesai, ne administratoram nav iesniedzis.

Norāda, ka strīds par īpašuma tiesībām uz nekustamo īpašumu /nosaukums/ ir noslēdzies Tukuma rajona tiesā (civillietā C37129915), tiesai nolēmumā atzīstot, ka šī nekustamā īpašuma vienīgais likumīgais īpašnieks ir /pers. F/. Šis nolēmums gan nav vēl stājies spēkā, jo ir ticis pārsūdzēts. Uz doto brīdi gan zemesgrāmatu ieraksti, gan Tukuma rajona tiesas nolēmums apstiprina, ka nekustamā īpašuma /nosaukums/ vienīgais īpašnieks ir /pers. F/.

Tiesas sēdē apelācijas sūdzības iesniedzēju pilnvarotais pārstāvis /pers. E/ prasību un apelācijas sūdzību uzturēja atbilstoši tajās norādītajiem pamatiem, argumentiem un apsvērumiem.

Fiziskās personas /pers. F/ maksātnespējas procesa administrators H.Damroze tiesas sēdē prasību un apelācijas sūdzību neatzina, pirmās instances tiesas spriedumu atzina par pareizu.

Atbildētājas Finanšu ministrijas pārstāvis tiesas sēdē neieradās, no Finanšu ministrijas tiesā saņemts iesniegums ar lūgumu lietu izskatīt bez pārstāvja klātbūtnes. Atbildētāja norāda, ka uzskata pirmās instances spriedumu par pamatotu, bet prasību un apelācijas sūdzību par nepamatotām un noraidāmām.

Tā kā atbildētājai likumā noteiktā kārtībā paziņots par lietas izskatīšanas laiku un vietu, tiesa nolēma lietu izskatīt bez Finanšu ministrijas pārstāvja klātbūtnes.

Motīvu daļa

Noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus, novērtējusi pierādījumus lietā, Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītāju celtā prasība pret atbildētājiem Finanšu ministriju un fiziskās personas /pers. F/ maksātnespējas procesa administratoru Henrihu Damrozi ir noraidāma.

Prasītāji/pers. I/ un /pers. H/ cēla tiesā pret atbildētājiem īpašuma prasību, kurā lūdz atzīt viņiem attiecīgi īpašuma tiesības uz instrumentu novietni-šķūni un pārvietojamo pirti, kas atrodas nekustamajā īpašumā /adrese/. Prasītāji norāda, ka strīdus īpašumu viņi nopirka no SIA "Riga Cruises Company", par ko 2011.gada 20.oktobrī sastādītas un parakstītas pavadzīmes, kas iesniegtas lietā, un nogādāja nekustamajā īpašumā, kuru kopš 1998.gada lieto vienīgi abi prasītāji.

Tiesa konstatē, ka prasītāji tiesā cēla īpašuma prasību saskaņā ar Civillikuma 1044.pantu. Atbilstoši minētajai tiesību normai īpašuma prasību īpašnieks var celt pret katru, kas prettiesīgi aiztur viņa lietu; tās mērķis ir atzīt īpašuma tiesības un sakarā ar to piešķirt valdījumu.

Atbilstoši Civillikuma 1060.pantam prasītājam jāpierāda sava īpašuma prasība. Šim nolūkam pietiek, ja viņš pierāda, ka patiesi ieguvis šo tiesību tiesīgā kārtā; pēc tam jau atbildētājam jāpierāda, ka prasītājs vairs nav īpašnieks.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Zemgales apgabaltiesa secina, ka atbildētājs fiziskās personas /pers. F/ maksātnespējas procesa administrators H.Damroze ir pierādījis savu iebildumu pret prasību pamatotību un prasītāju prasības apmierināšanai par īpašuma tiesību atzīšanu uz instrumentu novietni-šķūni un pārvietojami pirti nav tiesiska pamata.

Prasītāji norāda, ka strīdus īpašums atrodas nekustamajā īpašumā /adrese/.

Īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /adrese/, kadastra numurs: /numurs/, Tukuma rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas Kandavas pagasta

zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/nostiprinātas uz /pers. F/ vārda.

Ar Gulbenes rajona tiesas 2015.gada 16.aprīļa spriedumu pasludināta fiziskās personas /pers. F/ maksātnespēja un par maksātnespējas administratoru iecelts sertificēts administrators Henriks Damroze.

Fiziskās personas /pers. F/ maksātnespējas procesa administrators H.Damroze sastādīja Mantas pārdošanas plānu, kurā iekļāva /pers. F/ piederošo nekustamo īpašumu /adrese/, kas sastāv no zemes gabala 6,7 ha platībā, zemesgabala 10,70 ha platībā, uz kura atrodas dzīvojamā ēka (jaunbūve ar platību 148,10 m^2). Uz zemes gabala atrodas divas zemesgrāmatā nereģistrētas ēkas – šķūnis un pirts ēka.

Ar lietā esošo Hipotēkas līgumu pierādīts, ka 2002.gada 23.oktobrī starp AS "Hansabanka" (tagad AS "Swedbank") kā ķīlas ņēmēju un /pers. F/ kā ieķīlātāju noslēgts Hipotēkas līgums Nr.02-067971-PK/1, saskaņā ar kuru /pers. F/ aizdevuma līguma nodrošinājumam ieķīlāja nekustamo īpašumu /nosaukums/ – zemes gabalu 17,4 ha platībā, uz kura atrodas dzīvojamā ēka jaunbūve, kā arī visas ēkas un būves, kas atradīsies uz tā.

Kandavas pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/nekustamam īpašumam /adrese/, kadastra numurs: /numurs/, kreditora AS "Hansabanka" labā nostiprināta pirmā hipotēka, kā pamats norādīts aizdevuma līgums un hipotēkas līgums.

Zemgales apgabaltiesa par pamatotu atzīst pirmās instances tiesas secinājumu, ka strīdus priekšmeti: instrumentu novietne-šķūnis un pirts ir galvenās lietas – zemesgrāmatā uz /pers. F/ reģistrētā nekustamā īpašuma – blakus lietas.

Saskaņā ar Civillikuma 850.pantā noteikto galvenās lietas ir tās, kas ir patstāvīgi tiesību priekšmeti. Bet viss tas, kas pastāv tikai ar galveno lietu, vai pieder pie tās, vai kā citādi ar to saistīts (851.p.), ir blakus lieta.

Atbilstoši Civillikuma 851.pantā noteiktajam starp blakus lietām jāizšķir:

1) galvenās lietas būtiskas daļas, to starpā pieaugumi šaurākā nozīmē;

2) galvenās lietas augļi;

3) galvenās lietas piederumi;

4) galvenai lietai taisītie izdevumi un uz to gulošās nastas.

Civillikuma 857.panta pirmā daļa noteic, ka blakus lieta iegūst piederuma raksturu, ja viņas uzdevums ir kalpot galvenai un viņa pastāvīgi ar to saistīta un atbilst šim uzdevumam ar savām dabiskām īpašībām.

Instrumentu novietne-šķūnis un pirts savienoti ar zemi, starp šīm lietām un galveno lietu nodibināts pastāvīgs ilgstošs sakars, blakus lietas kalpo galvenajai lietai. Instrumentu novietne-šķūnis un pirts ir izmantojami, lai apmierinātu zemes gabala īpašnieka vajadzības. Konkrētajā lietā nav iesniegti pierādījumi par to, ka strīdus priekšmeti atrodas prasītāju valdījumā. Savukārt /pers. E/rīcība, ieķīlājot tam piederošo nekustamo īpašumu /nosaukums/ ar visām ēkām un būvēm, kas atradīsies uz tā, un vēlāk novietojot uz zemes strīdus būves, dod pamatu tiesai secināt, ka nekustamā īpašuma īpašnieka nodoms bija padarīt arī strīdus būves par nekustamā īpašuma piederumu.

Tiesību doktrīnā norādīts, ka galvenā un blakus lieta ir nosacīts iedalījums, kas raksturo veidu, kādā savstarpēji saistītas lietu kopībā ietilpstošās atsevišķās lietas. Galvenās lietas ir tās, kas ir patstāvīgi tiesību priekšmeti, bet blakus lietas seko galvenajai lietai juridiskajā apgrozībā (850.p.). Ko uzskatīt par galveno un ko par blakus lietu, tas lielā mērā ir juridiskās prakses jautājums *(sk. Lietu tiesības. J.Rozenfelds, Zvaigzne ABC, 2000, 30.lpp.)*.

Saskaņā ar Civillikuma 852.pantā noteikto kamēr blakus lieta nav atdalīta no galvenās, uz abām attiecas vieni un tie paši tiesību noteikumi; tādēļ nekustamas lietas kustamie piederumi nav uzskatāmi par kustamām lietām, bet ir pakļauti noteikumiem, kādi pastāv nekustamām lietām.

Komentējot minēto tiesību normu, tiesību doktrīnā norādīts, ka "Galvenās lietas un blakus lietas sakars turpinās, kamēr vien īpašnieks ar savu gribu šo sakaru neizbeidz. Tomēr īpašnieka griba var būt ierobežota ar likumu, tiesas nolēmumu vai kādu saistību, kas viņam liedz šādu atdalīšanu izdarīt (*sk. Civillikuma komentāri. Lietas. Valdījums. Tiesības uz svešu lietu. (841.-926.p.,1130.-1400.p.) G.Višņakova, K.Balodis, Rīga, mans īpašums, 1998, 18.lpp.)*

Civillikuma 853.pants noteic, ka visas tiesiskās attiecības, kas zīmējas uz galveno lietu, pašas par sevi attiecas arī uz tās blakus lietām.

Zemgales apgabaltiesa līdzīgi pirmās instances tiesai atzīst, ka šajā gadījumā blakus lietu (strīdus priekšmetu) atdalīšana no galvenās lietas, piešķirot tiem patstāvīgas lietas statusu, nav iespējams, jo tam pastāv juridiski šķēršļi – strīdus priekšmeti ir ieķīlāti par labu bankai, kas turklāt nav arī lietas dalībnieks.

Prasītāji norādīja, ka strīdus priekšmeti: šķūnis un pirts uz /pers. F/ piederošā zemes gabala tika novietoti pēc to iegādes 2011.gada oktobrī. Lietā nav iesniegti nekādi pierādījumi tam, ka, ierīkojot minētās lietas uz zemes gabala, būtu bijis nodoms vēlāk šīs lietas atdalīt no galvenās lietas.

Nekustamā īpašuma īpašnieks /pers. F/ saskaņā ar hipotēkas līgumu zemes gabalu, uz kura atrodas dzīvojamā ēka jaunbūve, kā arī visas ēkas un būves, kas atradīsies uz zemes gabala, ieķīlāja bankai.

Civillikuma 1302.pants noteic, ka ķīlas tiesība uz atsevišķu lietu aptver arī tās piederumus un pieaugumus, kā arī augļus, kas vēl ir ceļot prasību pret atbildētāju vai kas vēlāk radušies.

Tiesību doktrīnā norādīts, ka, ieķīlājot zemi, ķīlas tiesība aptver arī ēkas un būves, kas atrodas uz zemes ķīlas līguma slēgšanas laikā, kā arī tās, kas tiek uzbūvētas pēc līguma noslēgšanas. Arī tādā gadījumā, ja būvētājs ir bijis trešā persona, ķīlas tiesības attiecas arī uz šo pieaugumu, izņemot gadījumus, kad saskaņā ar likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 14.pantu uzbūvētās ēkas uzskatāmas par patstāvīgu nekustamo īpašumu (*sk. Civillikuma komentāri. Lietas. Valdījums. Tiesības uz svešu lietu. (841.-926.p.,1130.-1400.p.) G.Višņakova, K.Balodis, Rīga, mans īpašums, 1998, 173.,174.lpp.)*.

Tā kā blakus lietas: instrumentu novietne-šķūnis un pirts šajā gadījumā nav atdalāmas no galvenās lietas, tad prasītāju norādītajiem apsvērumiem un iesniegtajiem pierādījumiem – par to, ka fiziski ir iespējami tās atdalīt, jo tās nav cieši savienotas ar zemi, nav izšķirošas nozīmes.

Tiesību doktrīnā norādīts, ka galvenās lietas juridiskais liktenis cieši saistīts ar blakus lietu. Uz blakus lietu, kamēr tā pieder pie galvenās lietas, nav iespējams nodibināt sevišķas tiesiskās attiecības. (*sk. Civillikuma komentāri. Lietas. Valdījums. Tiesības uz svešu lietu. (841.-926.p.,1130.-1400.p.) G.Višņakova, K.Balodis, Rīga, mans īpašums, 1998, 18.lpp.)*.

Tā kā nekustamais īpašums /nosaukums/ pašreiz ir /pers. F/ īpašums, ko apliecina ieraksti zemesgrāmatā, un /pers. F/ šo īpašumu ieķīlājis bankā, tad nav pamata nekustamā īpašuma blakus lietas atdalīt no galvenās lietas, atzīstot prasītājiem uz tām īpašuma tiesības, jo tam pastāv tiesiski šķēršļi – ķīlas tiesība par labu trešajai personai.

Ievērojot minētos apstākļus, pārējiem apelācijas sūdzībā un iebildumos par apelācijas sūdzību norādītajiem argumentiem nav nozīmes strīda izšķiršanā.

Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa pareizi novērtējusi visus lietā būtiskos apstākļus, pareizi piemēroja materiālo tiesību normas un pamatoti noraidīja prasītāju celto prasību.

Civilprocesa likuma 42.panta otrā daļa noteic, ja prasību noraida, tiesas izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piespriežami no prasītāja valsts ienākumos.

Lietā nav samaksāti ar tiesas pavēstu un citu dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi pirmās instances tiesā 12,39 *euro* un apelācijas instances tiesā 5,26 *euro*, kopā 17,65 *euro*, kas atbilstoši Civillikuma 42.panta otrajai daļai piedzenami no prasītājiem valsts labā līdzīgās

daļās, t.i., no katra prasītāja 8,83 *euro*.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.-434.pantu, tiesas kolēģija

nosprieda

/pers. H/ un /pers. I/ prasību pret Finanšu ministriju un fiziskās personas /pers. F/ maksātnespējas procesa administratoru Henrihu Damrozi par īpašuma tiesību atzīšanu uz kustamu mantu noraidīt.

Piedzīt no /pers. H/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,83 *euro*.

Piedzīt no /pers. I/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,83 *euro*.

Noteikt /pers. H/ un /pers. I/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Maksājuma apliecinošs dokuments, kas apstiprina ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu, minētajā termiņā iesniedzams Zemgales apgabaltiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Augstākās tiesas Civillietu departamentam, kasācijas sūdzību iesniedzot Zemgales apgabaltiesā.

Pilna sprieduma sastādīšanas datums – 2017.gada 14.februāris.

Tiesnese referente	A.Misiuna
Tiesnese	I.Preisa
Tiesnesis	A.Sniedzītis